

Collegebericht

Weeknummer: 48

Datum vergadering	26-11-2024	Ambtenaar	J. Engels en L. Verkaik
Zaaknummer	1810907	Telefoonnr.	0255 567218
Portefeuillehouder(s)	S. Smeets	E-mailadres	jengels@velsen.nl lverkaik@velsen.nl
Bijlagen	-		

Onderwerp: Actualiteiten opvang vluchtelingen en inburgering

Geachte leden van de raad,

Met dit collegebericht brengen wij u op de hoogte van de ontwikkelingen rond de opvang van Oekraïense vluchtelingen, opvang op de MS Ocean Majesty aan de VOB-kade, het onderzoek naar een azc-locatie op land en wijziging van de onderaannemer leerroutes inburgering.

Opvang van Oekraïense vluchtelingen

Opvangplekken

Het Rijk roept op om meer opvangplekken te creëren voor Oekraïense vluchtelingen. Eerder informeerden wij uw raad hierover. We riepen via diverse platformen op om locaties aan te bieden die geschikt zijn voor opvang of hiervoor geschikt te maken zijn. Dit leverde meerdere kansrijke locaties op, waarover we momenteel in gesprek zijn met de eigenaren. Begin november jl. namen we een locatie aan de Savornin Lohmanlaan in Velsen-Zuid in gebruik, waar inmiddels 22 Oekraïense vluchtelingen verblijven.

Vergoedingen van het Rijk

Vanaf januari 2025 ontvangen wij als gemeente een normvergoeding van € 44 per vluchteling per dag. Dit is fors minder dan de huidige vergoeding: € 61 per dag. Daarnaast kunnen we de kosten voor leefgeld en kosten die wij maken om opvanglocaties geschikt te maken voor opvang, declareren bij het Rijk. Hoewel we verwachten dat we met deze middelen in 2025 te kunnen uitkomen, baart deze trend van dalende vergoedingen ons zorgen.

Het Rijk vraagt ons om meer opvang te realiseren, terwijl de financiële middelen afnemen. Daarbij ontbreekt een duidelijke langetermijnvisie, evenals een bijbehorende structurele financiering. Hierdoor zijn we genoodzaakt om maatregelen te treffen die op lange termijn niet alleen minder efficiënt zijn, maar ook hogere kosten met zich meebrengen.

Innen eigen bijdrage

Sinds oktober 2024 dragen Oekraïense vluchtelingen met voldoende inkomen bij aan de kosten voor gas, water en licht. Zij leverden hiervoor hun inkomensgegevens aan. In veel gevallen is inmiddels een eigen bijdrage opgelegd en betaald. Voor enkele personen en gezinnen, waarbij sprake is van complexe financiële situaties, hebben wij beoordelingsgesprekken ingepland. Wij verwachten deze gesprekken deze maand af te ronden. Daarna starten we met de herbeoordeling van verzoeken om leefgeld.

Sociaal beheer

De nieuwe wet- en regelgeving rondom de opvang van Oekraïense vluchtelingen brengt taken met zich mee die niet passen bij de doelstellingen en visie van VluchtelingenWerk. Dit betreft handhavende taken, zoals het controleren van aanwezigheid en het beëindigen van opvang bij herhaaldelijke afwezigheid van Oekraïense vluchtelingen op de opvanglocatie. Dit maakt dat we vanaf januari 2025 deze uitvoerende taken vooralsnog via inhuur laten uitvoeren.

We blijven nauw samenwerken met VluchtelingenWerk, onder andere via inloopsprekuren en begeleidingstrajecten. Zo behouden we de opgebouwde expertise en relaties. We bedanken VluchtelingenWerk Velsen en hun vrijwilligers hartelijk voor hun inzet en kijken uit naar een goede samenwerking in de nieuwe rol.

Ocean Majesty

In het collegebericht van 16 juli jl. informeerden wij u dat we de VOB-kade opnemen in het Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025-2026 als opvanglocatie van 300 vluchtelingen (en deels statushouders) tot wanneer er een locatie op land gerealiseerd is. Dus zeker na de oorspronkelijke einddatum van 31 december 2024. Het COA stemde in om deze locatie op te nemen in het Regionaal plan.

Voor de zomer kregen wij bericht van het COA dat de Ocean Majesty niet automatisch verlengd kon worden voor de komende twee jaar. De reden hiervoor was dat de kosten boven de aanbestedingsgrens lagen en dat het COA het niet kon gunnen aan de Ocean Majesty. Dit betekende dat het COA een aanbestedingsprocedure voor een schip aan de VOB-kade moest starten.

Verzoek van het COA

Op 11 september jl. ontvingen wij een brief van het COA met daarin het verzoek om voor een verlenging van de Ocean Majesty het aantal opvangplakken structureel op te hogen van 300 naar 400 plekken. De Ocean Majesty is een duur schip en de kosten waren bij 300 plekken te hoog voor het COA. Vanuit het ministerie gelden andere kaders dan voorheen, waardoor het COA niet voor dezelfde huurprijs en het huidige aantal plekken een haalbare businesscase heeft.

Uw raad besloot eerder dat de taakstelling van 377 opvangplekken vanuit de Spreidingswet het maximum is voor de asielopvang. Met de 100 amv'ers in Driehuis en de 300 vluchtelingen op het schip vangt Velsen 400 vluchtelingen op, iets meer dan onze taakstelling. Het college ziet geen ruimte om binnen de kaders van de gemeenteraad in te gaan op het verzoek van het COA. Daar komt bij dat de Ocean Majesty een capaciteit heeft van in totaal 621 plekken. Het COA gebruikt in principe alleen de buitenhutten, omdat de binnenhutten geen raam en dus geen daglicht hebben. In de buitenhutten zijn in totaal 358 plekken. Niet alle hutten kunnen optimaal benut worden, omdat sommige bewoners vanwege een medische beperking alleen op een kamer slapen.

GEMEENTE VELSEN

De GGD adviseert negatief op het gebruik van de binnenhutten vanwege het ontbreken van daglicht. 100 extra plekken gaat daarmee ook in tegen adviezen van de GGD. Bij de twee keer dat Velsen extra vluchtelingen opvang, besloot het college het gebruik van de binnenhutten wel toe te staan, omdat het toen om tijdelijke noodopvang ging.

Het afgelopen jaar werkten wij met de regio Kennemerland aan een regionaal plan, waarin wij meermaals met het COA bespraken of verlenging van de Ocean Majesty onder de huidige voorwaarden akkoord is. Daar kregen wij structureel een positieve reactie op. Het college begrijpt de nieuwe realiteit vanuit zowel het COA als de Rijksoverheid, maar komt niet tegemoet aan het verzoek van het COA. De gemeente Velsen is richting het COA altijd een betrouwbare partner geweest in dit dossier en dat verwachten we ook andersom. Het college vindt het dan ook teleurstellend dat dit verzoek bij ons is neergelegd.

Velsen voldoet ook zonder 100 extra vluchtelingen al ruim aan haar taakstelling. Bovendien was Velsen al twee keer eerder bereid om extra vluchtelingen op te vangen op de Ocean Majesty om het landelijke tekort aan plekken tijdelijk te helpen oplossen.

Velsen wil haar verantwoordelijkheid blijven nemen en gebruik maken van de optie tot verlenging van de Ocean Majesty. Maar dan met maximaal het huidige aantal van 300 vluchtelingen. Tot het moment dat we in Velsen een azc-locatie op land gerealiseerd hebben.

Verlenging Ocean Majesty sowieso tot en met 9 februari 2025

Het COA en het Rijk namen de tijd om nogmaals alle opties af te wegen en uiteindelijk besloot het COA een aanbestedingsprocedure op te starten voor goedkopere opvang. Daarom informeren wij uw raad hierover. Het COA is bijna klaar met het programma van eisen en wil voor december de aanbesteding publiceren. Wanneer er inschrijvingen zijn, hopen zij in januari 2025 een keuze te maken. Er komt een verlenging van de bestuursovereenkomst tot en met 9 februari 2025. Tot en met deze datum loopt ook de overeenkomst tussen het COA en de Ocean Majesty. Daarnaast doet het COA een aanvraag voor het verlengen van de vergunning voor de komende twee jaar.

Scenario's uitkomsten aanbesteding:

1. De Ocean Majesty komt als beste uit de aanbesteding en blijft liggen voor 2025 en 2026.

Dit is voor ons het meest gunstige scenario. In dit geval moeten we de vergunning en de bestuursovereenkomst aanpassen. Ook moet het COA dan de huurovereenkomst van het schip en kade(faciliteiten) herzien en afsluiten. Als dit op tijd gebeurt, hoeven de bewoners niet overgeplaatst te worden.

2. Er komt een ander schip als beste uit de aanbesteding en de Ocean Majesty vertrekt.

Dit betekent dat er mogelijk aanpassingen aan de kade gedaan moeten worden, wat een negatief effect heeft op de planning. Daarnaast moet er een nieuwe vergunningsaanvraag worden gedaan en moet er een nieuwe bestuursovereenkomst worden opgesteld. Ook hier moet het COA dan andere huurovereenkomsten met het schip en kade afsluiten. Het andere schip moet dan op tijd op de bestemming zijn en gereed gemaakt worden voor inhuizen. De bewoners moeten dan tijdelijk ergens anders ondergebracht worden.

3. De aanbestedingsprocedure loopt op niets uit en de Ocean Majesty vertrekt.

Dit zien wij als het meest ongunstige scenario, want dat betekent dat de 300 bewoners naar een andere opvanglocatie moeten verhuizen. In Velsen hebben we dan geen alternatieve plek waar we deze vluchtelingen kunnen opvangen. Op de Ocean Majesty verblijven veel vluchtelingen met een binding aan deze regio en ook rond de 50 kinderen gaan hier in de buurt naar school. Dat vinden wij zeer waardevol. Het is dan de vraag waar deze vluchtelingen terecht zullen komen, aangezien veel opvangcentra vol zitten.

4. De aanbestedingsprocedure loopt op niets uit, maar de Ocean Majesty kan wel blijven liggen wanneer we daar structureel meer vluchtelingen opvangen.

Dit was eerder het verzoek van het COA aan de gemeente Velsen om meer vluchtelingen op te vangen voor zo lang het schip er ligt, zodat het COA de businesscase rond kon maken. Zoals hierboven al aangegeven, kwam het college niet tegemoet aan de wens van het COA. Als dit de enige manier is om opvang op water mogelijk te maken, informeren wij uw gemeenteraad hierover.

Locatieonderzoek geschiktheid duurzame opvang van vluchtelingen

Op 14 november 2024 vond er een beeldvormende sessie plaats over het locatieonderzoek geschiktheid duurzame opvang van vluchtelingen. Tijdens deze sessie lag het volgende voorstel voor:

1. Het college de opdracht te geven om de Buitenhuiserweg in Velsen-Zuid verder te onderzoeken op geschiktheid voor de duurzame opvang van vluchtelingen. En voor deze locatie het kader van maximale asielopvang, te weten de taakstelling opgelegd door het Rijk, los te laten.
2. De Elta en Handgraaf in Santpoort-Zuid als alternatieve locaties aan te wijzen om verder te onderzoeken op geschiktheid voor de duurzame opvang van vluchtelingen, op het moment dat de Buitenhuiserweg niet geschikt blijkt te zijn.
3. Locatie Paramaribostraat in Santpoort-Noord vanwege de impact op de leefbaarheid in de wijk als niet geschikt aanmerken voor een duurzame locatie voor de opvang van vluchtelingen.

Op 21 november 2024 vond hierover er een oordeelsvormende sessie plaats. Vlak voor deze sessie bracht het Recreatieschap Spaarnwoude hun standpunt over de locatie Buitenhuiserweg naar buiten. Hierin gaven zij aan dat zij locatie Buitenhuiserweg in Velsen-Zuid niet geschikt vinden voor een azc. Dit mede naar aanleiding van de sessie van 14 november, voortschrijdend inzicht voor wat betreft het NNN-regime en de mogelijke grote (financiële) impact voor het recreatieschap. Het recreatieschap verzoekt om deze locatie niet verder te onderzoeken.

Wel biedt het recreatieschap aan dat wanneer wij het onderzoek verbreden naar een locatie in het buitengebied en wij hier locaties vinden die in aanmerking komen, zij hiervoor input willen leveren en met ons mee willen denken.

Dit betekent dat het voorliggende besluit niet haalbaar is. Als de raad het besluit wil wijzigen dan kan dat door middel van een amendement. Het raadsvoorstel gaat als debatstuk naar de raadsvergadering van 28 november.

Wijziging onderaannemer leerroutes inburgering (B1 en Z-route)

Voor de IJmond gemeenten is Edinova de aanbieder van de leerroutes inburgering, waarin het leren van de taal gecombineerd wordt met werk (B1-route) en met participatie gericht op zelfredzaamheid (Z-route). Voor de participatie-component werkte Edinova samen met onderaannemer IJmond Werkt!. Op 10 oktober 2024 hebben beide partijen aangegeven de

GEMEENTE VELSEN

samenwerking te willen beëindigen. Het gaat om tien trajecten bij IJmond Werkt!. Er is afgesproken dat de lopende trajecten nog worden afgemaakt. Hoofdaannemer Edinova is momenteel in gesprek met andere organisaties ter vervanging van IJmond Werkt!. Begin 2025 informeren wij de raad over nieuwe ontwikkelingen rondom inburgering met een collegebericht.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen

